2024/790

8.3.2024 г.

ДИРЕКТИВА (ЕС) 2024/790 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 28 февруари 2024 година

за изменение на Директива 2014/65/ЕС относно пазарите на финансови инструменти

(текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 53, параграф 1 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

след консултация с Европейската централна банка,

в съответствие с обикновената законодателна процедура ([1]),

като имат предвид, че:

(1) В своето съобщение от 24 септември 2020 г., озаглавено „Съюз на капиталовите пазари за хората и предприемачите – нов план за действие“ (наричан по-нататък „план за действие за СКП“), Комисията обяви намерението си да внесе законодателно предложение за създаване на непрекъснат електронен поток от обновявани в реално време данни, който има за цел да предоставя цялостен поглед за цените и обема на капиталовите и подобните на тях финансови инструменти, търгувани в целия Съюз на местата на търговия („система за консолидирани данни“). В своите заключения от 2 декември 2020 г. относно плана за действие за СКП на Комисията Съветът насърчи Комисията да стимулира повече инвестиционна дейност в рамките на Съюза посредством подобряване на наличността и прозрачността на данните чрез допълнително оценяване на начините за преодоляване на пречките пред създаването на система за консолидирани данни в Съюза.

(2) В своето съобщение от 19 януари 2021 г., озаглавено „Европейската икономическа и финансова система: насърчаване на откритостта, силата и устойчивостта“, Комисията потвърди намерението си за усъвършенстване, опростяване и по-нататъшно хармонизиране на рамката относно прозрачността на капиталовите пазари като част от прегледа на Директива 2014/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета ([2]) и на Регламент (ЕС) № 600/2014 на Европейския парламент и на Съвета ([3]). Като част от усилията, насочени към укрепване на международната роля на еврото, Комисията също така обяви, че подобна реформа ще включва проектирането и въвеждането на система за консолидирани данни, по-специално за емисиите на корпоративни облигации с цел увеличаване на вторичната търговия с деноминирани в евро дългови инструменти.

(3) Паралелно с прегледа на Директива 2014/65/ЕС, Регламент (ЕС) № 600/2014 е изменен с Регламент (ЕС) 2024/791 на Европейския парламент и на Съвета ([4]), който премахва основните пречки пред създаването на система за консолидирани данни. С посочения регламент се въвежда задължително предоставяне на данни на доставчика на консолидирани данни и се подобрява качеството на данните, наред с другото чрез хармонизиране на синхронизирането на бизнес часовниците. Освен това с него се въвеждат подобрения по отношение на задълженията за търговия и на забраната на практиката на получаване на плащания за изпълнение на нареждания от определени

([1]) Позиция на Европейския парламент от 16 януари 2024 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 20 февруари 2024 г.

([2]) Директива 2014/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. относно пазарите на финансови инструменти и за изменение на Директива 2002/92/ЕО и на Директива 2011/61/ЕС (ОВ L 173, 12.6.2014 г., стр. 349).

([3]) Регламент (ЕС) № 600/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. относно пазарите на финансови инструменти и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 (ОВ L 173, 12.6.2014 г., стр. 84).

([4]) Регламент (ЕС) 2024/791 на Европейския парламент и на Съвета от 28 февруари 2024 година за изменение на Регламент (ЕС) № 600/2014 във връзка с повишаване на прозрачността на данните, премахване на пречките пред създаването на системи за консолидирани данни, оптимизиране на задълженията за търговия и забрана за получаване на плащане за поток от нареждания (ОВ L, 2024/791, 8.3.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/791/oj).

клиенти на определено място за изпълнение или за препращане на нареждания на тези клиенти до трета страна с цел тяхното изпълнение на определено място за изпълнение („плащане за поток от нареждания“). Тъй като Директива 2014/65/ЕС също съдържа разпоредби, свързани със системата за консолидирани данни и с прозрачността, измененията на Регламент (ЕС) № 600/2014 следва да бъдат отразени в Директива 2014/65/ЕС.

(4) Член 1, параграф 7 от Директива 2014/65/ЕС изисква системите и механизмите, в които могат да взаимодействат многобройни интереси на трети лица за покупка и продажба на финансови инструменти („многостранни системи“), да извършват дейност в съответствие с изискванията относно регулираните пазари, многостранните системи за търговия (МСТ) или организираните системи за търговия (ОСТ). Въпреки това, както е видно от окончателния доклад от 23 март 2021 г. относно функционирането на организираните системи за търговия, изготвен от Европейския надзорен орган (Европейски орган за ценни книжа и пазари) (ЕОЦКП), създаден с Регламент (ЕС) № 1095/2010 на Европейския парламент и на Съвета ([5]), пазарната практика показва, че принципът на многостранна търговска дейност, за която се изисква лиценз, не е спазен в Съюза, което е довело до неравнопоставени условия на конкуренция между многостранните системи, лицензирани като регулиран пазар, МСТ или ОСТ, и многостранните системи, които не са лицензирани като такъв пазар. Освен това тази ситуация създава правна несигурност за някои пазарни участници по отношение на регулаторните очаквания за такива многостранни системи. За да се осигури яснота за пазарните участници, да се запазят равнопоставени условия на конкуренция, да се подобри функционирането на вътрешния пазар и да се гарантира еднаквото прилагане на изискването хибридните системи да извършват многостранни търговски дейности само когато са лицензирани като регулиран пазар, МСТ или ОСТ, съдържанието на член 1, параграф 7 от Директива 2014/65/ЕС следва да бъде преместено от Директива 2014/65/ЕС в Регламент (ЕС) № 600/2014. С оглед на премахването на многостранните системи от обхвата на член 1, параграф 7 от Директива 2014/65/ЕС и включването им в обхвата на Регламент (ЕС) № 600/2014 също така е целесъобразно определението за „многостранна система“ да бъде преместено в посочения регламент.

(5) Член 2, параграф 1, буква г), точка ii) от Директива 2014/65/ЕС освобождава лицата, които търгуват за собствена сметка, от изискването да бъдат лицензирани като инвестиционен посредник или кредитна институция, освен ако тези лица са членове или участници в регулиран пазар или МСТ или имат пряк електронен достъп до място на търговия. От нефинансовите субекти, които са членове или участници в регулиран пазар или МСТ с цел извършване на сделки във връзка с управлението на ликвидността или с цел намаляване на рисковете, пряко свързани с търговската дейност или финансовото управление, не следва да се изисква да бъдат лицензирани като инвестиционни посредници, тъй като такова изискване би било непропорционално. По отношение на прекия електронен достъп до място на търговия в член 17, параграф 5 и член 48, параграф 7 от Директива 2014/65/ЕС се изисква доставчиците на пряк електронен достъп да бъдат лицензирани инвестиционни посредници или кредитни институции. Инвестиционните посредници или кредитните институции, които предоставят пряк електронен достъп, отговарят за това да гарантират, че клиентите им спазват изискванията, предвидени в член 17, параграф 5 и член 48, параграф 7 от Директива 2014/65/ЕС. Тази функция на „пазачи на информационния вход“ е ефективна и прави ненужно клиентите на доставчика на пряк електронен достъп, включително лицата, които търгуват за собствена сметка, да попадат в приложното поле на Директива 2014/65/ЕС. Освен това премахването на това изискване би допринесло за равнопоставени условия на конкуренция между, от една страна, лицата, установени в Съюза, и от друга, лицата, установени в трета държава, които имат достъп до местата на търговия в Съюза чрез пряк електронен достъп, за който Директива 2014/65/ЕС не изисква лиценз.

(6) Член 18, параграф 7 от Директива 2014/65/ЕС изисква от МСТ и ОСТ да имат поне трима реално активни членове или ползватели. Това изискване следва да се прилага за всички многостранни системи. Поради тази причина това изискване следва да обхваща и регулираните пазари.

(7) В Директива 2014/65/ЕС се предвижда, че даден инвестиционен посредник трябва да се приема за систематичен участник само когато се счита, че той извършва дейността си по организиран, редовен, систематичен и значителен начин или когато той реши да прилага режима, уреждащ дейността на систематичните участници. Дали дейността се извършва по редовен, систематичен и значителен начин, се определя от количествени критерии. Това доведе до прекомерна тежест за инвестиционните посредници, които трябва да извършват оценката, и за ЕОЦКП, който трябва да публикува данни за целите на оценката. Поради това оценката въз основа на тези критерии следва да бъде заменена с качествена оценка. Като се има предвид, че Регламент (ЕС) № 600/2014 се изменя, за да се изключат

([5]) Регламент (ЕС) № 1095/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. за създаване на Европейски надзорен орган (Европейски орган за ценни книжа и пазари), за изменение на Решение № 716/2009/ЕО и за отмяна на Решение 2009/77/ЕО на Комисията (ОВ L 331, 15.12.2010 г., стр. 84).

систематичните участници от обхвата на прилаганите за некапиталовите инструменти изисквания за прозрачност преди сключването на сделките, качествената оценка на систематичните участници следва да се прилага само за капиталовите инструменти. Следва обаче да е възможно инвестиционният посредник да реши да стане систематичен участник за некапиталовите инструменти.

(8) В член 27, параграфи 3 и 6 от Директива 2014/65/ЕС се съдържа изискването местата за изпълнение да публикуват доклади със списък с подробни сведения, свързани със задължението за изпълнение на нареждания при най-благоприятни за клиента условия („най-добро изпълнение“). Доказателствата и обратната информация от заинтересованите страни показаха, че тези доклади рядко се четат и не позволяват на инвеститорите или на другите ползватели на докладите да правят съдържателни сравнения въз основа на информацията, предоставена в тях. Вследствие на това с Директива (ЕС) 2021/338 на Европейския парламент и на Съвета ([6]) беше спряно прилагането на изискването за докладване съгласно член 27, параграф 3 от Директива 2014/65/ЕС за срок от две години, за да може това изискване да бъде преразгледано. Регламент (ЕС) 2024/791 изменя Регламент (ЕС) № 600/2014, за да се премахнат пречките, които възпрепятстваха създаването на система за консолидирани данни. Данните, които се очаква да бъдат разпространявани от системата за консолидирани данни, са най-добрата европейска оферта купува и продава, информацията след сключването на сделките за сделките с акции и борсово търгувани фондове и информацията след сключването на сделките за сделките с облигации и извънборсови деривати. Тази информация може да се използва за доказване на най-доброто изпълнение. Поради това изискването за предоставяне на сведения, установено с член 27, параграф 3 от Директива 2014/65/ЕС, вече няма да бъде от значение и следва да отпадне.

(9) Член 27 от Директива 2014/65/ЕС съдържа и по-общи разпоредби, свързани с най-доброто изпълнение. Нееднаквите тълкувания на този член от страна на националните компетентни органи обаче доведоха до различаващи се подходи по отношение на прилагането на изискванията за най-добро изпълнение и по отношение на надзора на пазарните практики. Тези разминавания са особено очевидни при различните начини, чрез които практиките, свързани с получаването на плащане за поток от нареждания, се регулират на територията на Съюза. С Регламент (ЕС) 2024/791 за изменение на Регламент (ЕС) № 600/2014 се забранява инвестиционните посредници да получават такива плащания в целия Съюз. Обратната информация от регулаторните органи и заинтересованите страни обаче показа, че също така би било от полза допълнително да се разяснят изискванията за най-добро изпълнение за професионалните клиенти. Поради това ЕОЦКП следва да разработи проекти на регулаторни технически стандарти относно критериите, които да се вземат предвид за целите на определянето и оценката на ефективността на политиката за изпълнение на нареждания съгласно член 27, параграфи 5 и 7 от Директива 2014/65/ЕС, като се отчита разликата между непрофесионалните и професионалните клиенти.

(10) Доброто функциониране на система за консолидирани данни зависи от качеството на данните, които доставчикът на консолидирани данни получава. С Регламент (ЕС) № 600/2014 се определят изисквания за качеството на данните, които доставчиците на консолидирани данни следва да спазват. За да се гарантира, че инвестиционните посредници и пазарните оператори, организиращи МСТ или ОСТ, както и регулираните пазари изпълняват ефективно тези изисквания, държавите членки следва да изискват от такива инвестиционни посредници, пазарни оператори и регулирани пазари да разполагат с необходимите за целта механизми.

(11) Получаването на висококачествени данни е от изключително значение за функционирането на системата за консолидирани данни и за функционирането на вътрешния пазар и изисква всички доставчици на данни и доставчикът на консолидирани данни да използват времеви печат за данните си по синхронизиран начин и така да синхронизират своите бизнес часовници. Поради това Регламент (ЕС) 2024/791 изменя Регламент (ЕС) № 600/2014, за да може това изискване, което съгласно Директива 2014/65/ЕС се прилагаше само за местата на търговия и техните членове, участници или потребители, да обхване систематичните участници, субектите, на които е възложено публикуването, одобрените механизми за публикуване и доставчиците на консолидирани данни. Тъй като понастоящем това изискване е предвидено в Регламент (ЕС) № 600/2014, то може да бъде премахнато от Директива 2014/65/ЕС.

([6]) Директива (ЕС) 2021/338 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2021 г. за изменение на Директива 2014/65/ЕС по отношение на изискванията за предоставяне на информация, управлението на продуктите и ограниченията на позициите и на директиви 2013/36/ЕС и (ЕС) 2019/878 по отношение на тяхното приложение към инвестиционните посредници с цел да се подпомогне възстановяването от кризата във връзка с COVID-19 (ОВ L 68, 26.2.2021 г., стр. 14).

(12) В рамките на уредбата, регулираща пазарите на финансови инструменти на Съюза, много от материалноправните изисквания, установени в Регламент (ЕС) № 600/2014, подлежат на надзор на национално равнище и се прилагат санкции и мерки на национално равнище в съответствие с членове 69 и 70 от Директива 2014/65/ЕС. Регламент (ЕС) 2024/791 изменя Регламент (ЕС) № 600/2014, за да включи нови правила относно механизма за таван на обема, относно задължителното предоставяне на данни на доставчика на консолидирани данни, относно стандартите за качество на данните, които трябва да се спазват от доставчиците на данни, както и относно забраната за получаване на плащания за поток от нареждания. Тъй като националните органи отговарят за надзора над съответните субекти, тези нови материалноправни изисквания следва да бъдат добавени към списъка на разпоредбите в Директива 2014/65/ЕС, за които държавите членки трябва да предвидят санкции на национално равнище.

(13) Директива 2014/65/ЕС съдържа правила, които изискват местата на търговия да прилагат механизми, имащи за цел да ограничават прекомерната нестабилност на пазарите, и по-специално спиране на търговията и ценови диапазони. При все това екстремните обстоятелства, с които се сблъскаха пазарите на енергийни деривати и на стокови деривати по време на енергийната криза от 2022 г., доведоха до допълнителен надзор върху тези механизми и показаха липса на прозрачност по отношение на задействането на тези механизми от съответните места на търговия в Съюза, както се подчертава в отговора на ЕОЦКП от 22 септември 2022 г. на отправеното от Комисията искане за съвет за справяне с прекомерната нестабилност на пазарите на енергийни деривати. За пазарните участници ще е от полза да разполагат с допълнителна информация и по-голяма прозрачност относно обстоятелствата, водещи до спиране или ограничаване на търговията, и относно принципите, които регулираните пазари трябва да вземат предвид при определянето на основните технически параметри за спиране или ограничаване на търговията. ЕОЦКП следва да установи посредством проекти на регулаторни технически стандарти принципите, които регулираните пазари трябва да вземат предвид при определянето на основните технически параметри за спиране или ограничаване на търговията. Поради значението на осигуряването на търговия по установения ред регулираните пазари следва да запазят широко право на преценка по отношение на това какви механизми да използват и какви параметри да определят за тези механизми. В допълнение националните компетентни органи следва внимателно да наблюдават използването на тези механизми от местата на търговия и когато е целесъобразно, да използват надзорните си правомощия.

(14) След енергийната криза от 2022 г. и произтичащите от нея по-многобройни и по-чести искания за предоставяне на допълнително обезпечение и изключителна нестабилност е оправдано да се извърши цялостна оценка на целесъобразността на общата рамка за пазарите на стокови деривати, пазарите на квоти за емисии и пазарите на деривати върху квоти за емисии. Тази оценка следва да има стратегически акцент и да отчита ликвидността и правилното функциониране на пазарите на стокови деривати, на квоти за емисии и на деривати върху квоти за емисии в Съюза, за да се гарантира, че рамката, управляваща тези пазари, е подходяща за целта, за да се улесни енергийният преход и да се обезпечат продоволствената сигурност и способността на пазарите да устояват на външни сътресения. При извършването на своя анализ Комисията следва също така да вземе предвид факта, че пазарите на стокови деривати играят важна роля, за да се гарантира, че участниците на пазара могат да управляват правилно рисковете, произтичащи от стопанската им дейност, както и факта, че определянето на правилните параметри е много важно, за да се гарантира, че Съюзът разполага с конкурентни ликвидни пазари на стокови деривати, които осигуряват отворената стратегическа автономност на Съюза и изпълнението на Европейския зелен пакт. С оглед на тези цели Комисията следва, на първо място, да извърши оценка дали режимите за ограничаване на позициите и за управление на позициите са способствали за предотвратяване на пазарни злоупотреби и за подкрепа на правилното ценообразуване и условията за сетълмент. Тази оценка следва също така да установи в каква степен е било възможно да се развиват в Съюза зараждащи се пазари на енергийни деривати.

Второ, Комисията следва да оцени критериите за определяне на това кога дадена дейност трябва да се счита за допълнителна спрямо основната стопанска дейност на групово равнище, като вземе предвид цялостната ликвидност и правилното функциониране на пазарите на стокови деривати, на квоти за емисии и на деривати върху квоти за емисии. Енергийните дружества във все по-голяма степен поемат ролята на маркет мейкъри на пазарите на енергийни деривати. Поради това Комисията следва да вземе предвид цялостното въздействие на освобождаването за допълнителна дейност, като разгледа не само лицензирането, но и въздействието на пруденциалните изисквания, определени в Регламент (ЕС) 2019/2033 на Европейския парламент и на Съвета ([7]), и на задълженията за клиринг, обезпечаване и допълнителни обезпечения, посочени в Регламент (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на

([7]) Регламент (ЕС) 2019/2033 на Европейския парламент и на Съвета от 27 ноември 2019 г. относно пруденциалните изисквания за инвестиционните посредници и за изменение на регламенти (ЕС) № 1093/2010, (ЕС) № 575/2013, (ЕС) № 600/2014 и (ЕС) № 806/2014 (ОВ L 314, 5.12.2019 г., стр. 1).

Съвета ([8]). Трето, Комисията следва да направи оценка на това до каква степен информацията за сделките на пазарите на стокови деривати или на деривати върху квоти за емисии би могла да бъде събирана при единен субект за събиране на данни и да бъде хармонизирана в регламенти (ЕС) № 600/2014 и (ЕС) № 648/2012 по отношение на броя на полетата за данни, формата, технологиите за подаване, техническите процеси за признаване и получателите на данни. Единният субект за събиране на данни може да бъде доставчикът на консолидирани данни за деривати. Комисията следва да направи оценка на това кои данни за сделки ще бъдат от значение за обществеността и как тези данни за сделки ще бъдат разпространявани по най-добрия начин.

(15) На Комисията следва да бъде предоставено правомощието да приема разработените от ЕОЦКП регулаторни технически стандарти относно: критериите, които трябва да се вземат предвид при установяването и оценката на ефективността на политиката за изпълнение на нареждания; принципите, които регулираните пазари трябва да вземат предвид при създаването на своите механизми за спиране или ограничаване на търговията; и информацията, която регулираните пазари трябва да оповестяват относно обстоятелствата, довели до спиране или ограничаване на търговията, включително параметрите за спиране на търговията, които регулираните пазари трябва да докладват на компетентните органи. Комисията следва да приема тези регулаторни технически стандарти посредством делегирани актове по силата на член 290 от Договора за функционирането на Европейския съюз и в съответствие с членове 10 – 14 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.

(16) Доколкото целите на настоящата директива, а именно подобряване на прозрачността на пазарите на финансови инструменти и повишаване на международната конкурентоспособност на капиталовите пазари на Съюза, не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки, а поради обхвата и последиците могат да бъдат по-добре постигнати на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящата директива не надхвърля необходимото за постигане на тези цели.

(17) Поради това Директива 2014/65/ЕС следва да бъде съответно изменена,

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

Член 1

Изменения на Директива 2014/65/ЕС

Директива 2014/65/ЕС се изменя, както следва:

1) В член 1 параграф 7 се заличава;

2) В член 2, параграф 1, буква г) точка ii) се заменя със следното:

„ii) са членове или участници в регулиран пазар или МСТ, с изключение на нефинансовите субекти, които изпълняват сделки на място на търговия, когато тези сделки са част от управлението на ликвидността или по обективно измерим начин намаляват рисковете, пряко свързани с търговската дейност или финансовото управление на тези нефинансови субекти или на техните групи;“

3) В член 4 параграф 1 се изменя, както следва:

а) точка 19 се заменя със следното:

„19) „многостранна система“ означава многостранна система съгласно определението в член 2, параграф 1, точка 11 от Регламент (ЕС) № 600/2014;“;

([8]) Регламент (ЕС) № 648/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2012 г. относно извънборсовите деривати, централните контрагенти и регистрите на транзакции (ОВ L 201, 27.7.2012 г., стр. 1).

б) точка 20 се заменя със следното:

„20) „систематичен участник“ означава инвестиционен посредник, който извършва търговия с капиталови инструменти за собствена сметка по организиран, редовен и систематичен начин, като изпълнява нареждания на клиенти извън регулиран пазар, МСТ или ОСТ, без да организира многостранна система, или който приема статута на систематичен участник;“

4) Член 27 се изменя, както следва:

а) параграф 2 се заличава;

б) параграф 3 се заменя със следното:

„3. По отношение на финансовите инструменти, за които са приложими задълженията за търговия, установени в членове 23 и 28 от Регламент (ЕС) № 600/2014, държавите членки изискват след изпълнението на нареждане от името на клиент инвестиционният посредник да информира клиента за мястото, на което е било изпълнено нареждането.“;

в) параграф 6 се заличава;

г) параграф 7 се заменя със следното:

„7. Държавите членки изискват от инвестиционните посредници, които изпълняват нареждания на клиенти, да наблюдават ефективността на правилата си за изпълнение на нареждания и на политиката си за изпълнение, с цел да идентифицират и при необходимост да коригират евентуалните недостатъци. Държавите членки изискват по-специално от такива инвестиционни посредници регулярно да оценяват дали местата за изпълнение, включени в политиката за изпълнение на нареждания, осигуряват възможно най-добрия резултат за клиента и дали е необходимо да направят промени в правилата си за изпълнение. Държавите членки изискват от инвестиционните посредници да уведомяват клиентите, с които имат текущи взаимоотношения, за съществените промени в правилата си за изпълнение на нареждания или в политиката си за изпълнение.“;

д) параграф 10 се заменя със следното:

„10. ЕОЦКП разработва проекти на регулаторни технически стандарти за определяне на критериите, които трябва да се вземат предвид при създаването и оценката на ефективността на политиката за изпълнение на нареждания съгласно параграфи 5 и 7, като взема предвид дали нарежданията се изпълняват от името на непрофесионални или професионални клиенти.

Посочените критерии включват най-малко следните елементи:

а) фактори, определящи избора на места за изпълнение, включени в политиката за изпълнение на нареждания;

б) честотата на оценяване и актуализиране на политиката за изпълнение на нареждания;

в) начина, по който да се определят класовете финансови инструменти, посочени в параграф 5.

ЕОЦКП представя на Комисията тези проекти на регулаторни технически стандарти до 29 декември 2024 г.

На Комисията се делегира правомощието да допълва настоящата директива, като приема регулаторните технически стандарти, посочени в първа алинея, в съответствие с членове 10 – 14 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.“;

5) В член 31, параграф 1 се добавя следната алинея:

„Държавите членки изискват от инвестиционните посредници и пазарните оператори, организиращи МСТ или ОСТ, да разполагат с правила, които да гарантират, че те отговарят на стандартите за качество на данните съгласно член 22б от Регламент (ЕС) № 600/2014.“;

6) В член 47, параграф 1 се добавят следните букви:

„ж) да разполага с правила, които да гарантират, че той отговаря на стандартите за качество на данните съгласно член 22б от Регламент (ЕС) № 600/2014;

з) да разполага с поне трима реално активни членове или ползватели, всеки от които да има възможност за взаимодействие с всички останали по отношение на ценообразуването.“;

7) Член 48 се изменя, както следва:

а) параграф 5 се изменя, както следва:

i) първата алинея се заменя със следното:

„Държавите членки изискват от всеки регулиран пазар да може временно да спира или ограничава търговията при извънредни ситуации или в случай на съществено ценово движение за даден финансов инструмент на този пазар или на свързан пазар за кратък период от време, а в изключителни случаи и да може да отменя, променя или коригира дадена сделка. Държавите членки изискват всеки регулиран пазар да гарантира, че параметрите за спиране или ограничаване на търговията са приспособени по подходящ начин, който отчита ликвидността на различните класове и подкласове активи, естеството на пазарния модел и видовете ползватели и е достатъчен, за да се избегнат значителни смущения на установения ред за извършване на търговията.“;

ii) добавят се следните алинеи:

„Държавите членки изискват от всеки регулиран пазар да оповестява публично на своя уебсайт информация относно обстоятелствата, водещи до спирането или ограничаването на търговията, и относно принципите за определяне на основните технически параметри, използвани за тази цел.

Държавите членки гарантират, че когато даден регулиран пазар не спира или ограничава търговията, както е посочено в първа алинея, въпреки факта, че значително ценово движение за даден финансов инструмент или свързани финансови инструменти е довело до извършването на търговия в нарушение на установения ред на един или няколко пазара, компетентните органи са в състояние да предприемат подходящи мерки за възстановяване на нормалното функциониране на пазарите, включително чрез използване на правомощията за надзор, посочени в член 69, параграф 2, букви м) – п).“;

б) параграф 12 се изменя, както следва:

i) в първа алинея се добавят следните букви:

„з) принципите, които регулираните пазари трябва да вземат предвид при създаването на своите механизми за спиране или ограничаване на търговията в съответствие с параграф 5, като вземат предвид ликвидността на различните класове и подкласове активи, естеството на пазарния модел и видовете ползватели, и без да се засяга правото на преценка на регулираните пазари при определянето на тези механизми;

и) информацията, която регулираните пазари трябва да оповестяват, включително параметрите за спиране на търговията, които регулираните пазари трябва да докладват на компетентните органи съгласно параграф 5.“;

ii) втора и трета алинея се заменят със следното:

„ЕОЦКП представя на Комисията проектите на регулаторни технически стандарти до 29 март 2025 г.

На Комисията се делегира правомощието да допълва настоящата директива, като приема регулаторните технически стандарти, посочени в първа алинея, в съответствие с членове 10 – 14 от Регламент (ЕС) № 1095/2010.“;

в) параграф 13 се заличава;

8) В член 49, параграф 2 се добавя следната алинея:

„По отношение на акции с международен идентификационен код на ценни книжа (ISIN), издаден извън Европейското икономическо пространство (ЕИП), или акции, които имат ISIN код, издаден в ЕИП, и които се търгуват на място на търговия, намиращо се в трета държава, в местна валута или във валута на държава извън ЕИП, както е посочено в член 23, параграф 1, буква а) от Регламент (ЕС) № 600/2014, за които мястото на търговия, което е най-подходящият пазар по отношение на ликвидността, е в трета държава, регулираните пазари могат да предвидят същата стъпка на котиране, която се прилага на това място на търговия.“;

9) Член 50 се заличава;

10) Член 57 се изменя, както следва:

а) заглавието се заменя със следното:

„**Ограничения на позициите в стокови деривати и режим за управление на позициите в стокови деривати и деривати върху квоти за емисии**“;

б) в параграф 8, първа алинея се изменя, както следва:

i) уводната част се заменя със следното:

„Държавите членки гарантират, че инвестиционен посредник или пазарен оператор, организиращ място на търговия, на което се търгуват стокови деривати или деривати върху квоти за емисии, прилага режим за управление на позициите, включително като предоставят следните правомощия за мястото на търговия:“;

ii) буква б) се заменя със следното:

„б) да получава от лицата информация, включително цялата относима документация, относно размера и целта на формираната позиция или експозиция, информация относно действителните собственици или собствениците на базовата стока, относно всякакви уговорки за съгласувани действия, както и за всякакви свързани активи или пасиви на базовия пазар, включително, когато е уместно, за притежаваните чрез членове и участници позиции в деривати върху квоти за емисии или притежаваните позиции в стокови деривати с еднаква базова стока и характеристики, търгувани на други места на търговия и в икономически еквивалентни извънборсови договори;“

11) Член 58 се изменя, както следва:

а) параграф 1 се изменя, както следва:

i) първата алинея се изменя, както следва:

— уводната част се заменя със следното:

„Държавите членки гарантират, че инвестиционен посредник или пазарен оператор, организиращ място на търговия, търгуващо със стокови деривати или с деривати върху квоти за емисии:“;

— буква а) се заменя със следното:

„а) оповестява публично:

i) за местата на търговия, на които се търгуват опции — два седмични доклада, единият от които трябва да изключва опциите, със съвкупните позиции, държани от различните категории лица, по различните стокови деривати или деривати върху квоти за емисии, търгувани на тяхното място на търговия, като се посочват броя на дългите и късите позиции по тези категории, промените по тях след предходния доклад, процента на общо откритите позиции, представен за всяка категория, както и броя на лицата, държащи позиция за всяка категория в съответствие с параграф 4;

ii) за местата на търговия, на които не се търгуват опции — седмичен доклад относно елементите, посочени в точка i)“;

ii) добавя се следната алинея:

„Държавите членки гарантират, че инвестиционен посредник или пазарен оператор, организиращ място на търговия, на което се търгуват стокови деривати или деривати върху квоти за емисии, представя докладите, посочени в първа алинея, буква а), на компетентния орган и на ЕОЦКП. ЕОЦКП извършва централизирано публикуване на информацията, включена в тези доклади.“;

б) параграф 2 се заменя със следното:

„Държавите членки гарантират, че инвестиционните посредници, които търгуват със стокови деривати или с деривати върху квоти за емисии извън място на търговия, предоставят на централния компетентен орган по член 57, параграф 6 или – когато няма централен компетентен орган – на компетентния орган на мястото на търговия, където се търгуват стоковите деривати или дериватите върху квоти за емисии, най-малко веднъж дневно пълна разбивка на позициите си в икономически еквивалентните извънборсови договори, както и на позициите на своите клиенти и клиентите на тези клиенти, докато се достигне до крайния клиент, в съответствие с член 26 от Регламент (ЕС) № 600/2014 и когато е приложимо, член 8 от Регламент (ЕС) № 1227/2011.“;

в) в параграф 4 първата алинея се изменя, както следва:

i) уводната част се заменя със следното:

„Лицата, които държат позиции в стокови деривати или в деривати върху квоти за емисии, се класифицират от инвестиционния посредник или пазарния оператор, организиращ мястото на търговия, според естеството на тяхната основна стопанска дейност, като се взема предвид действащият лиценз, като едно от следните:“;

ii) буква д) се заменя със следното:

„д) в случай на деривати върху квоти за емисии – оператори, имащи задължението да спазват изискванията съгласно Директива 2003/87/ЕО.“;

г) в параграф 5 четвъртата алинея се заменя със следното:

„По отношение на деривати върху квоти за емисии докладването не нарушава задълженията за спазване на изискванията съгласно Директива 2003/87/ЕО.“;

12) Член 70, параграф 3 се изменя, както следва:

а) в буква а) се заличава точка xxx);

б) буква б) се изменя, както следва:

i) вмъква се следната точка:

„iia) член 5;“;

ii) точка v) се заменя със следното:

„v) член 8, параграф 1;

va) член 8a, параграфи 1 и 2;

vб) член 8б;“;

iii) точка vii) се заменя със следното:

„vii) член 11, параграф 1, втора алинея, първо изречение, член 11, параграф 1a, втора алинея, член 11, параграф 1б и член 11, параграф 3, четвърта алинея;

viia) член 11a, параграф 1, втора алинея, първо изречение и член 11a, параграф 1, четвърта алинея;“;

iv) точки ix), x) и xi) се заменят със следното:

„ix) член 13, параграфи 1 и 2;

x) член 14, параграфи 1, 2 и 3;

xi) член 15, параграф 1, първа алинея, втора алинея, първо и трето изречение и четвърта алинея, член 15, параграф 2 и член 15, параграф 4, второ изречение;“;

v) точка xiii) се заличава;

vi) точка xiv) се заменя със следното:

„xiv) член 20, параграфи 1 и 1a и член 20, параграф 2, първо изречение;“;

vii) вмъкват се следните точки:

„xvia) член 22a, параграфи 1 и 5 – 8;

xviб) член 22б, параграф 1;

xviв) член 22в, параграф 1;“;

viii) точка xxi) се заменя със следното:

„xxi) член 28, параграф 1;“;

ix) точка xxiv) се заменя със следното:

„xxiv) член 31, параграф 3;“;

x) вмъква се следната точка:

„xxviia) член 39a;“

13) В член 90 се добавя следният параграф:

„5. Комисията, след консултация с ЕОЦКП, ЕБО и Агенцията за сътрудничество между регулаторите на енергия, представя на Европейския парламент и на Съвета доклади, съдържащи цялостна оценка на пазарите на стокови деривати, на квоти за емисии и на деривати върху квоти за емисии. В тези доклади се оценява приносът най-малко на всеки от следните елементи за ликвидността и правилното функциониране на пазарите на Съюза на стокови деривати, на квоти за емисии или на деривати върху квоти за емисии:

а) режимите за ограничаване на позициите и за управление на позициите въз основа на данните, предоставени на ЕОЦКП от компетентните органи в съответствие с член 57, параграфи 5 и 10;

б) елементите, посочени в член 2, параграф 4, втора и трета алинея от настоящата директива, и критериите за определяне кога дадена дейност следва да се счита за допълнителна към основната стопанска дейност на групово равнище съгласно Делегиран регламент (ЕС) 2021/1833 на Комисията (*), като се отчита способността на лицата, посочени в член 2, параграф 1, буква й) от настоящата директива, да сключват сделки за ефективно намаляване на рисковете, пряко свързани с търговската дейност или финансовото управление, прилагането на изискванията от 26 юни 2026 г. за инвестиционните посредници, специализирани в стокови деривати или квоти за емисии или техни деривати, както е посочено в Регламент (ЕС) 2019/2033, и изискванията за финансовите контрагенти, установени в Регламент (ЕС) № 648/2012;

в) за сделките на пазарите на стокови деривати или на деривати върху квоти за емисии — ключовите елементи, позволяващи получаване на хармонизирани данни, събирането на данни за сделките от единен субект за събиране на данни, относимата информация за данните за сделките, която трябва да бъдат оповестена, и най-подходящия формат на тези данни.

Комисията представя:

— доклада, посочен в първа алинея, буква б) от настоящия параграф, до 31 юли 2024 г., и

— докладите, посочени в първа алинея, букви а) и в) от настоящия параграф, до 31 юли 2025 г.

Когато е целесъобразно, посочените доклади се придружават от законодателно предложение за целенасочени промени в пазарните правила за стоковите деривати, квотите за емисии или дериватите върху квоти за емисии.

_____

(*) Делегиран регламент (ЕС) 2021/1833 на Комисията от 14 юли 2021 г. за допълнение на Директива 2014/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета чрез определяне на критериите за това кога дадена дейност следва да се счита за допълнителна към основната стопанска дейност на групово равнище (ОВ L 372, 20.10.2021 г., стр. 1).“

Член 2

Транспониране

1. Държавите членки въвеждат в сила законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с настоящата директива, най-късно до 29 септември 2025 г. Те незабавно информират Комисията за това.

Когато държавите членки приемат тези разпоредби, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условията и редът на позоваване се определят от държавите членки.

2. Държавите членки съобщават на Комисията текста на основните разпоредби от националното законодателство, които приемат в областта, уредена с настоящата директива.

Член 3

Влизане в сила

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след публикуването ѝ в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Член 4

Адресати

Адресати на настоящата директива са държавите членки.

Съставено в Страсбург на 28 февруари 2024 година.

За Европейския парламент	*За Съвета*
Председател	*Председател*
R. METSOLA	M. MICHEL